

Citace

- cílem citace je to, aby se dal jednoznačně určit zdroj
- normy pro citace se neustále mění (jsou závazné, ale doporučené)
- autor se uvádí *invertovaně* (PŘÍJMENÍ, jméno), dále *celý název díla*: podnázev
- překlad se uvádí do závorky

UVÁDĚNÍ AUTORA U CITACE V TEXTU:

- **zastaralý způsob citace**

- „*citát*“ (XY, „celý název práce, místo a rok vydání, stránky od-do... ..)

Tato forma se již neuzívá, protože rozbíjí text výkladu.

- **„harvardský“ způsob citace, ev. odkazu v textu při parafrázi**

- „*myšlenka*“... jak připomíná Havránek (1962, s. 27 – 8)

Odkazuje jen k lokalizaci, ostatní je v seznamu bibliografie. Můžeme uvést iniciálu křestního jména autora, „pan“ se neuzívá. Jméno autora se snažíme formulovat v 1. pádě

- „*jak čteme*“... (Havránek, 1962, s. 27 – 8)

Musíme si hlídat, abychom to, co máme uvedeno v textu, měli uvedeno také v seznamu literatury.

- **„vancouverský“ způsob citace, ev. odkazu v textu při parafrázi**

- „*citát*“ (24, s. 27 – 8)

Odkaz do seznamu bibliografie, seznam musí být číslovaný, nevýhoda - musí se hlídat číslování seznamu; poněkud to mate vzhledem k tomu, že je tak často zastřen autor myšlenky

- **poznámka pod čarou**

- je to nepřehledné a nemoderní

- časopisy ani sborníky ji neuzívají (technické potíže při konverzi, opakování téhož údaje...).

- **poznámka za textem**

- je nepraktická (pořád bychom listovali) – hodí se pro doplňující fakta, ne pro citace

- **citace „z druhé ruky“**

- cit. podle: Havránek, 1962, s. 27-28

- **citace nového vydání staré práce**

- vhodné je naznačit, 1. vydání bylo jindy, např. v seznamu literatury za citací užitě práce... (poprvé vyšlo ....); je to proto, že myšlenky mají určitý sled, který je dobré neporušit

- **Generátor citací**

www.citace.com

www.muni.cz/elportal

- **Elektronické zdroje**

- citují se s adresou, včetně data použití textu (texty se mohou v průběhu dnů měnit)

Parafráze

= mými slovy převyprávěný kousek textu

př.: *ve shodě s XY soudíme:...*

- předpokládá se, že je neposuneme, můžeme s nimi nesouhlasit

- zprávu o tom, že s něčím nesouhlasíme, dáváme až do závěru

- během parafrázování si píšou své poznámky, aby nedošlo k omylu, co jsem já a co zdroj

- **nepublikované zdroje:** ze soukromé korespondence, z rozhovoru – není nutno, ale je elegantní napsat, že .... „jak upozornil XY v ....“, ev. „jak zaznělo v diskusi v .....“. Sice to asi nikdo neověří, ale nechceme být parazity. Vedoucí diplomky se takto neuvádí, protože on je vlastně (ze zákona i tradice) jakýmsi spolupachatelem. Záleží jen na něm, zda se Vaší práci skutečně věnuje. Ale navazujete-li na svou práci, často se upozorňuje i na to, co napsal oponent (pokud ovšem skutečně posuzoval a neplnil svůj úkol jen formálně).

SEZNAM LITERATURY ZA TEXT

Normy citace:

ČSN ISO 4 (010196)

Informace a dokumentace - Pravidla zkracování slov z názvů a názvů dokumentů

Katalogové číslo: 57645

Cenová skupina: 411 (370,- Kč)

Schválena: 12.1999

Účinnost: 2000-01-01

ČSN ISO 1086 (010159)

Informace a dokumentace - Titulní listy knih

Katalogové číslo: 61042

Cenová skupina: 410
(280,- Kč)

Schválena: 06.2001

Účinnost: 2001-07-01

ČSN ISO 7144 (010161)

Dokumentace - Formální úprava disertací a podobných dokumentů

Katalogové číslo: 21060   **Cenová skupina:** 412 (430,- Kč)

Schválena: 03.1997   **Účinnost:** 1997-04-01

ČSN ISO 5966 (010173)

Dokumentace. Formální úprava vědeckých a technických zpráv

Katalogové číslo: 18146   **Cenová skupina:** 413 (510,- Kč)

Schválena: 01.1996   **Účinnost:** 1996-02-01

Změny a opravy: opr. V1.96 ([zobrazit podrobnosti o změnách](#))

ČSN ISO 7144 (010161)

Dokumentace - Formální úprava disertací a podobných dokumentů

Katalogové číslo: 21060   **Cenová skupina:** 412 (430,- Kč)

Schválena: 03.1997   **Účinnost:** 1997-04-01

ČSN ISO 1086 (010159)

Informace a dokumentace - Titulní listy knih

Katalogové číslo: 61042   **Cenová skupina:** 410 (280,- Kč)

Schválena: 06.2001   **Účinnost:** 2001-07-01

ISO 2384 (010164)

Dokumentace. Formální úprava překladů

Katalogové číslo: 24007   **Cenová skupina:** 408 (160,- Kč)

Schválena: 12.1992   **Účinnost:** 1993-01-01

ČSN ISO 215 (010147)

Dokumentace - Formální úprava příspěvků do periodik a jiných seriálových publikací

Katalogové číslo: 61047   **Cenová skupina:** 410 (280,- Kč)

Schválena: 06.2001   **Účinnost:** 2001-07-01

ČSN ISO 690 (010197)

Dokumentace. Bibliografické citace. Obsah, forma a struktura

Katalogové číslo: 20512

Cenová skupina: 413 (510,- Kč)

Schválena: 12.1996

Účinnost: 1997-01-01

ČSN ISO 690-2 (010197)

Informace a dokumentace - Bibliografické citace - Část 2: Elektronické dokumenty nebo jejich části

Katalogové číslo: 57646

Cenová skupina: 412 (430,- Kč)

Schválena: 01.2000

Účinnost: 2000-02-01

| Předchozí | 1 | Další |

ČSN ISO 999 (010192)

Informace a dokumentace - Zásady zpracování, uspořádání a grafické úpravy rejstříků

Katalogové číslo: 52582

Cenová skupina: 414 (590,- Kč)

Schválena: 09.1998

Účinnost: 1998-10-01

- tím není řečeno, že jsou to všechny normy platné ještě právě ve chvíli vzniku vašeho textu – vývoj EU vede i k změnám v této oblasti. Mnoho norem je ovšem pro technické obory a ty zde ani neuvádíme. Celkově jde o normy velmi složité (i sama norma má u příkladů občas „chybu“ proti svému znění, hlavně v interpunkci), a proto jsou v reálné situaci zjednodušovány, adaptovány ... Vypouští se např. ISBN, nakladatelství ....

V jednotlivých odborných časopisech pak vnitřní normy periodika (např. pro odkazy k určitému dílu uvnitř textu). Podle normy je možno citovat úplně (bibliograficky), nebo zkráceně. V běžné praxi se uplatní zkrácené citace:

Jednosvazkové dílo:

NOVÁK, P.: *Technologie*. 1.vyd. Praha 1989.

Vícesvazkové dílo jako celek:

NOVÁK, P.: *Technologie*. 3. vyd. Praha 1988 - 1992. 3 sv.

Jednotlivý svazek vícesvazkového díla:

NOVÁK, P.: *Technologie*. Sv. 2. 3. vyd. Praha 1991.

Citace stati ve sborníku:

NOVÁK, P.: Technologický význam písma. In: *Technika dnes zítra*. J.Novotný (ed.). Praha 1995, s. 27-37.

KRČMOVÁ, Marie. Úskalí zjednodušování v lingvistice. In ŠIMKOVÁ, M. (ed.). *Slovo – Tvorba – Dynamickost'*. Na počest' Kláry Buzássyovej. Bratislava: Veda 2009, s. 29- 37.

Citace kolektivní práce:

Integrace v jazycích, jazyky v integraci. KRČMOVÁ, M. (ed.). Praha 2010.

Citace článku v časopise:

NOVÁK, P.: *Technologie v novém pojetí*. Technika zítřka, 12, 1984, s. 27-37. (12 je číslo ročníku časopisu.)

(eventuálně i s. 27n.).

Má-li publikace více autorů, uvádějí se jménem pouze tři (mezi jmény je pomlčka), jinak se cituje NOVÁK, P., aj. (tj. podle vedoucího autorského kolektivu, ev. podle prvního v abecedě.)

Při "plné" citaci se uvádí celé křestní jméno, a také nakladatelství v pořadí nakladatelství, místo rok (nebo místo, nakladatelství rok).

U názvů v cizím písmu je nutno transkribovat dle zásad (viz Pravidla pravopisu), pro potřeby čtenáře je někdy nutno i v závorce připojit překlad názvu do češtiny (pro cizinu českého názvu do angličtiny, němčiny...).

Dnes se uplatňuje i "západní" způsob uvádění citátů, kdy se rok vydání dává hned za jméno autora: Novák, P. (1996):...

Uspořádání seznamu literatury:

Podle příjmení autora, resp. prvního autora, podle příjmení editora ... U děl jako SSJČ spíše podle názvu, protože u velkých děl je hlavní redaktor poněkud irelevantní.

Při více pracích téhož autora buď podle začátku názvu, nebo (při uvádění roku už za jméno) podle pořadí takto vyznačených let. Je-li více prací z téhož roku, pak se odliší 1999a, 1999b...

Při "plné" citaci se uvádí celé křestní jméno, a také nakladatelství v pořadí nakladatelství, místo rok (nebo místo, nakladatelství rok).

U názvů v cizím písmu je nutno transkribovat dle zásad (viz Pravidla pravopisu), pro potřeby čtenáře je někdy nutno i v závorce připojit překlad názvu do češtiny (pro cizinu českého názvu do angličtiny, němčiny...).

Dnes se uplatňuje i "západní" způsob uvádění citátů, kdy se rok vydání dává hned za jméno autora: Novák, P. (1996):...

POZOR – citace, které si stahujete z databáze knihovny, jsou poněkud defektní, nutno je editovat!

TEXT URČENÝ DO TISKU - NEBO JINAK REPREZENTATIVNÍ

Ve styku s tiskárnou je nutno dodržovat zásady: formát tiskové stránky (30 řádků, 60 úhozů na řádku), kvalitu papíru, jasnost písma psaného strojem s nejvýše pěti opravami na stránce. V dnešní době jsou již tato doporučení méně důležitá, neboť mnoho materiálů vzniká přímo u autorů a předává se v hotové počítačové podobě. Nicméně i tu se v konečné úpravě mění často formát, do textu se dodatečně vkládají obrázky nebo grafy atd. Proto je nutno provést před konečným tiskem korekturu. Při ní sledujeme (kromě opravy překlepů, v níž nám pomůže český automatický korektor) zejména:

- x pravopisnou správnost jevů, jež korektor nevyřeší - např. shodu, koncovky, velká písmena;
- x interpunkci;
- x dělení slov;

x způsob, jak tisk řeší zalomení slov vedle obrázku; - např. automatickým vložením větších mezer mezi písmena vzniká nechtěně proložení výrazu a je nutná úprava stylizace;

x opakování slov - v tisku se nechtěně mohou nad sebou objevit tatáž slova, což působí rušivě, a proto je nutno stylizaci upravit;

x neúměrnou délku sousedících odstavců, pokud není záměrem autora;

x sjednocení titulků a jinak zvýrazněných částí textu, aby nedocházelo ke komickým souvislostem;

x popisky u obrázků.

OPRAVY V TEXTU - KOREKTURA

Pro komunikaci s tiskárnou se užívá soubor značek, které jsou ustáleny. Slouží k jednoznačné identifikaci chybného místa a vedle značka musí být uvedena i oprava. Text teprve pak označíme jako vhodný k definitivnímu provedení. V případě více chyb žádáme náhled, protože v rychlosti může být jedna chyba opravena a nové vzniknou.

Nejčastější korektorské značky jsou (doplňte si do textu), který je přiložen:

CVIČENÍ

Následující citace jsou (možná) defektní. Zkontrolujte je a opravte je.

- Laih C., Lee J: A New Threshold Scheme and its Application in Designing the Conference Key Distribution Cryptosystem. Information Processing Letters pp.95.
- Frederick Erickson (1982), The Counselor as Gatekeeper. Social Interaction in Interviews. New York. Academic Press.
- Nekvapil Jiří On the Asymetry between Syntactic and Elementary Textual Units. Chloupek Jan, Studies in Functional Stylistics, Amsterdam/Philadelphia Benjamins
- M. Bočánková - Jírová D. (1991): Česko-anglický ekonomický slovník. Praha, Aleko
- Machová, S.: Česká počítačová lexikografie. Jazykovědné aktuality
- R.Pecinovský, Čeština v počítači. Česká a slovenská standardní klávesnice. Elektronika, 1989
- Město pod Špilberkem / zpracoval autorský kolektiv pracovníků Ústavu pro etnografii a folkloristiku Akademie věd České republiky a externích pracovníků: Oldřich Šírovátka, ...o lidové kultuře, tradicích a životě lidí v Brně a okolí. -- Brno : Doplněk, 1993. -- 242 s.. Sign: PK-N-0030.761

Národopisné studie o Brně / redigovala Marta Toncrová. -- Brno : Ústav pro etnografii a folkloristiku ČSAV, 1990. -- 199 s. ; 20 cm

250 výt.. -- Obsahuje bibliografie a bibliografické odkazy. -- Anglické resumé. -- Vydavatel: Městské kulturní středisko Brno. --

